

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola održane u Plavu

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola održana je u Plavu 23. Oktobra, 2013. sa početkom u 13.00 časova u Skupštinskoj sali u zgradi Opštine Plav:

Raspravi su prisustvovali:

- Sekretar Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Mersudin Gredić;
- Samostalni savjetnik II u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, Fikret Ljuljanović.

Na raspravi su učestvovali i:

- Kemal Purišić,
- Guva Dedušaj, Opština Plav;
- Elez Gjonbalaj, Opština Plav;
- Vera Hakaj, Osnovna škola "Hajro Šahmanović";
- Fadil Ulaj, SŠ "Bećo Bašić";
- Rahman Markišić, Opština Plav;
- Alma Husalić- Bitić, Opština Plav;
- Sanija Šahmanović, Opština Plav;
- Hasim Radončić, Opština Plav;
- Izet Hadžimušović, Opština Plav;

- Dževat Redžematović, Opština Plav;
- Esmira Rugovac, Opština Plav;
- Mirza Medunjanin, Opština Plav;
- Ervin Kandić, Opština Plav;
- Mehmet Gjonbalaj, JKP Plav;
- Sadri Balidemaj, DS - Opština Plav;
- Sulejman Dešić, Opština Plav;
- Abidin Musić, Opština Plav;
- Anel Muminović, Opština Plav;
- Ismet Gjonbalaj, Opština Plav.

Fikret Ljuljanović, Samostalni savjetnik II u Direktoratu za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda, pozdravio je prisutne u ime Ministarstva za ljudska i manjinska prava i ministra, Dr Suada Numanovića.

Uvodnu riječ o razlozima koji su doveli do preduzimanja aktivnosti na izradi Nacrta ovog Zakona, dao je Mersudin Gredić. On je upoznao prisutne sa procedurom, razlozima za donošenjene novog zakona te ukratko pojasnio osnovne pravne institute sadržane u Nacrtu.

KONKRETNE SUGESTIJE I PRIMJEDBE NA TEKST NACRTA KOJE SU SE ČULE NA JAVNOJ RASPRAVI:

- **Sugestije i primjedbe g-dina Izeta Hadžimušovića, Opština Plav:**
- pojasniti na koji je način određena visina procenta od 15% i više u članu 9 Nacrta?
- **Sugestije i primjedbe g-dina Guva Dedušaja, Opština Plav:**
- takođe primjedba visinu procenta u članu 9. Nacrta, smatrajući ga previsokim, te sugerišući na potrebu da se, u finalnom Nacrtu, taj procenat smanji;
- primjedba na cjelokupan tekst Nacrta, koji je okarakterisao kao previše restriktivan, gdje najveći dio teksta govori o zabranama;

- novim Zakonom dozvoliti isticanje nacionalnih simbola ispred organa jedinica lokalne samouprave i uprave gdje manjina čini većinu, osim na objektima organa pobrojanih u članu 7. stav 1. Nacrta;
- član 9. – napraviti izmjene u pogledu rasporeda stavova, stav 2. postaje stav 1. a stav 1. postaje stav 2;
- u članu 17. jasno definisati šta se podrazumijeva pod „počasnim mjestom“ te precizirati raspored isticanja državnog i nacionalnih simbola simbola onda kada se upotrebljavaju;
- u kaznenim odredbama dodati član ili stav kojim se propisuju kazne za nepoštovanje odredbi člana 8. i člana 9.

Sugestije i primjedbe g-dina Kemala Purišića:

- Prijedlog kako bi član 2. Nacrta treba da glasi:
- “Nacionalnim simbolima u smislu ovog zakona smatraju se simboli koje manjinski narod ili druga manjinska nacionalna zajednica njihovi pripadnici upotrebljavaju za izražavanje svog nacionalnog identiteta;”
- Prava koja proističu iz člana 2. treba vezati za kolektivitet i pojedince koji žele da to pravo koriste:
- U članu 3. stav 3. kao i član 4. koji se odnose na to da Skupština potvrđivanju odluku o etalonu grba i zastave, u potpunosti su neprihvatljivi obzirom da se Ustavom jamči pravo slobode izbora, upotrebe i javnog isticanja nacionalnih simbola, te da zakonom treba samo propiše procedure za ostvarivanje ovog Ustavom garantovanog prava, kao i da uvede određena ograničenja ali ne više od toga;
- Zakonom definisati šta nacionalni simbol ne smije sadržati;
- U članu 8. Nacrta dodati “i lokalne uprave.”;
- Članom 8. propisati normu koja bi glasila “U jedinicama lokalne samouprave i neposrednim oblicima lokalne samouprave”, dakle, obuhvatiti i mjesne zajednice lokalnih samouprava, kako u članu 8. tako i u članu 9. teksta Nacrta;
- Član 9. stav 2. Nacrta – umjesto “više od 15% stanovništva te lokalne samouprave” treba da stoji “najbrojniji manjinski narod te lokalne samouprave;”

- Dodati poseban član koji obavezuje predstavnike jedinica lokalne samouprave i lokalne uprave gdje manjina činu većinu, da u danima nacionalnih praznika, ističu nacionalne simbole najbrojnijeg manjinskog naroda;
- Zakonom dozvoliti isticanje nacionalnih simbola u jedinicama lokalne samouprave i lokalne uprave gdje manjina činu većinu na školama, bolnicama, Centrima za socijalni rad, zgradama zgradi MUP-a itd.

Sugestije i primjedbe g-dina Dževada Redžematovića, sekretara za inspekcijske poslove u Opštini Plav:

- Dopuna člana 8. Nacrta i to na sledeći način:
- “propisano je da u jedinicama lokalne samouprave u kojima pripadnici manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice čine većinsko stanovništvo u danima državnih praznika i nacionalnog praznika manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice, ispred objekata organa lokalne samouprave i uprave, **dodati - “kao i u objektima javnih ustanovama i objektima javnih preduzeća, kao i objektima državnih organa koji se nalaze na teritoriji opštine gdje manjinski narod čini većinu”**, pored državnih simbola, ističu se i nacionalni simboli odnosnog manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice;
- Primjedba na član 17. Nacrta - degradira nacionalni simbol odredbom da državni simbol zauzima počasno mjesto u situacijama kada se nacionalni simboli upotrebljavaju, odnosno ističu uz državne simbole;
- član 18. stav 2. treba da glasi:
- “Inspekcijski nadzor vrši Sekretarijat za inspekcijske poslove, preko komunalnih inspektora ili komunalna policija, preko komunalnih policajaca.

Sugestije i primjedbe g-dina Hasima Radončića, Opština Plav:

- Primjedba na kontradiktornost stavova 2. i 3. u članu 3. - stav 3. ograničava pravo propisano u stavu 2.;
- Član 11. treba da glasi: “Bliži način upotrebe i javnog isticanja nacionalnih simbola u jedinicama lokalne samouprave urediće se propisom jedinica lokalne

samouprave, u skladu sa zakonskim propisom ili u skladu sa ovim zakonom i Statutom”.

Sugestije i primjedbe g-dina Sadri Balidemaja:

- dozvoliti isticanje nacionalnih simbola na školama, vrtićima, itd. u jedinicama lokalne samouprave gdje manjina čini većinu;
- propisati obavezu isticanja nacionalnih simbola manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u u jedinicama lokalne samouprave gdje manjina čini većinu, u danima nacionalnih praznika;
- ovim Nacrtom treba obuhvatiti sve građane Crne Gore, a ne samo pripadnike manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Sugestije i primjedbe g-dina Mehmeta Đonbalaja, direktor JKP Plav:

- smanjiti procenat u članu 9. Nacrta ispod 10%;
- dodati član kojim se lokalnoj samoupravi propisuje obaveza isticanja nacionalnih simbola manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u u jedinicama lokalne samouprave gdje manjina čini većinu, u danima nacionalnih praznika

U završnom obraćanju, sekretar Ministarstva za ljudska i manjinska prava – **Mersudin Gredić** je naveo da će se ovaj zakon baviti zaštitom prava na izbor, upotrebu i javni isticanje nacionalnih simbola pripadnika svih manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica; svi će imati jednaku pravnu zaštitu; takođe je zamolio sve prisutne i zainteresovane, da ukoliko imaju nekih daljih primjedbi, sugestija i komentara, mogu se obratiti Ministarstvu pisanim putem, poštom ili elektronskim putem; da je u Javnom pozivu koji im je dostavljen sa tekstom Nacrta zakona, naveden e-mail na koji mogu dostavljati primjedbe, tako da su obezbijeđeni svi uslovi, da zainteresovane strane uzmu učešće u Javnoj raspravi i time doprinesu i poboljšaju tekst Nacrta.

Javna rasprava je završena u 15.30h.

Plav, 23. oktobar, 2013.g.

Zapisnik pripremila,

Mirela Ramčilović

Zapisnik ovjerava,

Sekretar Ministarstva

Mersudin Gredić

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola održane u Tivtu

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola održana je u Tivtu 30. oktobra, 2013. sa početkom u 13.00 časova u multimedijalnoj sali u zgradi Opštine Tivat:

Raspravi su prisustvovali:

- Sekretar Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Mersudin Gredić;
- Pomoćnik ministra za manjinska prava, Sabahudin Delić;

Na raspravi su učestvovali i:

- Marija Vučinović, HGI Tivat;
- Vasko Kostić, NVO Matica Boke, NVO Miholjski zbor, NVO OBNOR;
- Đorđe Trajevski, Alternativni kreativni centar „Pravi put-2006“;
- Efrat Mulić, NVO Galaxy;
- Siniša Luković, dnevni list Vijesti;
- Zvonimir Deković, Hrvatski nacionalni savjet.

Mersudin Gredić, sekretar Ministarstva za ljudska i manjinska prava, pozdravio je prisutne u ime Ministarstva za ljudska i manjinska prava i ministra, Dr Suada Numanovića te zahvalio prisutnima na odzivu.

Uvodnu riječ o razlozima koji su doveli do preduzimanja aktivnosti na izradi Nacrta ovog Zakona dao je pomoćnik ministra za manjinska prava, Sabahudin Delić. On je detaljno

upoznao prisutne sa procedurom, razlozima zbog kojih se krenulo u proceduru donošenja novog Zakona te normama propisanim odredbama Nacrta zakona, uz napomenu da će se izvršiti dopuna člana 19. Nacrta kaznenim odredbama u odnosu na član 8. i 9.

KONKRETNE SUGESTIJE I PRIMJEDBE NA TEKST NACRTA KOJE SU SE ČULE NA JAVNOJ RASPRAVI:

Sugestije i primjedbe g-dina Đorđija Trajevskog, Alternativni kreativni centar „Pravi put-2006“:

- precizirati da li se članom 7. stav 2. ograničava upotrebu nacionalnih simbola manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na fudbalskim stadionima, na utakmicama na kojima je predstavljena država Crna Gora, npr. ili na proslavama organizovanim od strane pojedinaca ispred zgrade Skupštine Crne Gore npr.?

Sugestije i primjedbe g-dina Zvonimira Dekovića, Hrvatski nacionalni savjet:

- smanjiti procenat u članu 9. Nacrta zakona;

Sugestije i primjedbe g-đe Marija Vučinović, HGI Tivat:

- takođe primjedba na visinu procenta u članu 9. Nacrta, smatrajući da ga treba znatno smanjiti, opravdavajući taj svoj stav da, npr. u Opštini Kotor, ako se taj procenat ne bi smanjio, onemogućio isticanje nacionalnih simbola Hrvatske nacionalne zajednice u tom gradu.
- u Nacrtu, odnosno novom zakonu, treba dodati obavezujuću klauzulu kojom se propisuje da samo nacionalne manjine, koje imaju formirane Nacionalne savjete, mogu isticati svoje nacionalne simbole u smislu ovog zakona.

U završnom obraćanju, pomoćnik ministra za manjinska prava - **Sabahudin Delić**, pozvao je sve prisutne, da ukoliko imaju nekih daljih primjedbi, sugestija i komentara, mogu se obratiti Ministarstvu pisanim putem, poštom ili elektronskim putem; da je u Javnom pozivu koji im je dostavljen sa tekstom Nacrta zakona, naveden e-mail na koji

mogu dostavljati primjedbe, tako da su obezbijeđeni svi uslovi, da zainteresovane strane uzmu učešće u Javnoj raspravi i time doprinesu i poboljšaju tekst Nacrta.

Javna rasprava je završena u 15.00h.

Tivat, 30. oktobar, 2013.godine.

Zapisnik pripremila,

Mirela Ramčilović

Zapisnik ovjerava,
Sekretar Ministarstva
Mersudin Gredić

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola održane u Ulcinju

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola održana je u Ulcinju 08. novembra, 2013. sa početkom u 10.00 časova u multimedijalnoj sali u zgradi Opštine Ulcinj:

U ime Ministarstva za ljudska i manjinska prava u raspravi su učestvovali:

- Sekretar Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Mersudin Gredić;
- Pomoćnik ministra za manjinska prava, Sabahudin Delić;
- Samostalni savjetnik, Fikret Ljuljanović.

Fikret Ljuljanović, samostalni savjetnik u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, pozdravio je prisutne u ime Ministarstva za ljudska i manjinska prava i ministra, Dr Suada Numanovića te se zahvalio prisutnima na odzivu.

Uvodnu riječ o razlozima koji su doveli do preduzimanja aktivnosti na izradi Nacrta ovog Zakona dali su sekretar Ministarstva ljudska i manjinska prava, Mersudin Gredić i pomoćnik za manjinska prava, Sabahudin Delić. Oni su detaljno upoznali prisutne sa procedurom, razlozima zbog kojih se krenulo u proceduru donošenja novog Zakona te normama propisanim odredbama Nacrta zakona, uz napomenu da će se izvršiti dopuna člana 19. Nacrta kaznenim odredbama u odnosu na član 8. i 9.

KONKRETNE SUGESTIJE I PRIMJEDBE NA TEKST NACRTA KOJE SU SE ČULE NA JAVNOJ RASPRAVI:

Sugestije i primjedbe g-dina Mehmeta Zenke:

- precizirati da li se članom 7. stav 2. ograničava upotrebu nacionalnih simbola manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na jarbolu ispred zgrade Skupštine Crne Gore ili se time ograničavaju i pojedinci koji su pripadnici manjinskog naroda da koriste svoje nacionalne zastave prilikom nekih proslava ili protesta ispred zgrade Skupštine Crne Gore.
- da se usklade Zakon o javnom redu i miru i Nacrt zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola.
- u članu 6 dodati da se nacionalni simboli za vrijeme državnih praznika mogu upotrebljavati ispred objekata nacionalnih političkih partija i na drugim državnim institucijama, kao npr: sud, škola itd.

Sugestije i primjedbe g-dina Mehmeta Bardhija:

- da su u zakonu većina političkih, a ne pravnih pitanja koja se odnose na nacionalne manjine.
- Dobra strana je što u članu 3 potvrdu Odluke o izboru nacionalnih simbola donosi Skupština Crne Gore, ali u Skupštini nema legitimnih predstavnika koji zastupaju interese Albanaca.

Sugestije i primjedbe g-dina Ismeta Karamanage:

- u članu 9 ne treba se ograničavati procentualnom zastupljenošću manjinskog naroda i treba smanjiti donju granicu ispod 15%.
- takođe je naglasio i pohvalio da je Nacrt zakona bolji od prethodnog.
- da se donese odluka o albanskom nacionalnom prazniku.

Sugestije i primjedbe g-dina Nikolle Shabanija:

- zakon treba prepustiti Albanskom nacionalnom savjetu,
- treba dozvoliti isticanje nacionalne zastave i ispred svih drugih državnih institucijama u opštinama u kojima je manjinski narod većinski narod, a ne samo kako je regulisano članom 6.

- Treba više potencirati da se kaznene odredbe odnose na one koji krše upotrebu nacionalnih simbola u Crnoj Gori.

Sugestije i primjedbe g-dina Genci Nimanbegua:

- Smatra da je neophodno da se u Zakonu decidno predvidi da je upotreba nacionalnih simbola slobodna i to bez bilo kakvih ograničenja, i to kao posebni član u Zakonu.
- Etalon grba i etalon zastave utvrđuje nacionalni savjet i odluka savjeta se ne može promijeniti ili potvrđivati u bilo kojem drugom organu.
- Ograničenja upotrebe u jedinicama lokalne samouprave uvođenjem procenta dovelo bi do diskriminacije među samim pripadnicima nacionalnih zajednica stoga smatramo da se treba uvesti kriterijum autohtonosti nacionalne zajednice. U slučaju Albanaca to su opštine Ulcinj, Bar, Podgorica do punopravnosti Opštine Tuzi, Plav i Rožaje.
- Upotrebu nacionalnih simbola treba uvesti kao imperativnu i to u svim ekspoziturama državnih organa, kao i u obrazovnim ustanovama u lokalnim samoupravama gdje je jedna nacionalna manjinska zajednica autohtona.
- Institucije lokalne samouprave i državnih organa treba da imaju obavezu isticanja nacionalnih simbola i protiv odgovornih lica koja ne neprimjenjuju zakon predvidjeti da tada podleže proceduri smjenjivanja sa rukovodećeg mjesta.
- Kaznenu politiku, vrijednost u eurima treba ublažiti jer se predlaže obaveza drugačije odgovornosti odgovornog lica u slučaju neisticanja nacionalnih simbola.
- Predvidjeti isticanje nacionalnih simbola i u Skupštini Crne Gore što je neophodno zbog samog poštovanja principa na koji se biraju poslanici iz reda nacionalnih manjinskih zajednica.
- Otkloniti zakonske protivurječnosti u odnosu na čl. 23 i 24 Zakona o javnom redu i miru sa Nacrtom zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola.

Sugestije i primjedbe g-đe Hadixhe Gjoni:

- Pohvalila namjeru donošenja novog zakona u cilju rješavanja problema identitetskog pitanja albanske nacionalne manjine.

Sugestije i primjedbe g-đe Ilmire Like:

- Naglasila da su kaznene odredbe drastično visoke za naše standarde.

U završnom obraćanju, pomoćnik ministra za manjinska prava - **Sabahudin Delić**, pozvao je sve prisutne, da ukoliko imaju nekih daljih primjedbi, sugestija i komentara, mogu se obratiti Ministarstvu pisanim putem, poštom ili elektronskim putem; da je u Javnom pozivu koji im je dostavljen sa tekstom Nacrta zakona, naveden e-mail na koji mogu dostavljati primjedbe, tako da su obezbijeđeni svi uslovi, da zainteresovane strane uzmu učešće u Javnoj raspravi i time doprinesu i poboljšaju tekst Nacrta zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola.

Javna rasprava je završena u 12.15h.

Ulcinj, 8. novembar, 2013.godine.

Zapisnik pripremio,
Dženan Kajević

Zapisnik ovjerava,
Sekretar Ministarstva
Mersudin Gredić

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola održane u Podgorici

Javna rasprava o Nacrtu zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola održana je u Podgorici 04. novembra, 2013. sa početkom u 12.00 časova u staroj zgradi Vlade:

U ime Ministarstva za ljudska i manjinska prava na raspravi su učestvovali:

- Ministar za ljudska i manjinska prava, Dr Suad Numanović;
- Sekretar Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Mersudin Gredić;
- Pomoćnik ministra za manjinska prava, Sabahudin Delić;
- Samostalni savjetnik II, Fikret Ljuljanović.

Uvodnu riječ Javnoj raspravi imali su ministar za ljudska i manjinska prava, dr Suad Numanović i pomoćnik ministra za manjinska prava Sabahudin Delić koji su prisutne upoznali sa tekstom Nacrta Zakona.

Pomoćnik ministra Sabahudin Delić prisutne je upoznao sa razlozima koji su doveli do preduzimanja aktivnosti na izradi Nacrta ovog Zakona. On je detaljno upoznao prisutne sa procedurom, razlozima zbog kojih se krenulo u proceduru donošenja novog Zakona te normama propisanim odredbama Nacrta zakona.

KONKRETNE SUGESTIJE I PRIMJEDBE NA TEKST NACRTA KOJE SU SE ČULE NA JAVNOJ RASPRAVI:

Sugestije i primjedbe g-dina Osmana Nurkovića, Bošnjački nacionalni savjet:

- pohvalio Nacrt zakona i naglasiopredstavlja značajno unapređenje u odnosu na predhodni Zakon.
- u članu 3 stav 3 je u koliziji sa članom 1. Nacrta zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola i sa članom 79 stav 2. Ustava Crne Gore.
- smatra da Skupština ne treba da potvrđuje etalon grba i etalon zastave jer je u suprotnosti sa članom 79 stav 2.
- da se članu 8 i članu 9 doda još jedan stav kojim se definiše imperativna obaveza organu lokalne samouprave da mora izvršiti obaveze iz člana 8 stav 1 i 2 i člana 9 stav 1 i 2 i da se u kaznenim odredbama definiše kazna ukoliko dođe do kršenja ovog dodatnog.
- da se zastava nacionalnih manjina može isticati i na ostalim državnim organima lokalne samouprave kao što su škola, bolnice, uprava policije, fond zdrastva, fond pio i dr.
- da se u dodatnom stavu doda obaveza nacionalnim savjetima koji utvrđuju etalon zastave i etalon grba da dostave nacionalnu zastavu i grb svim institucijama lokalne samouprave koje imaju obavezu da ističu nacionalnu zastavu.

Javna rasprava je završena u 13.10h.

Podgorica, 04. novembar, 2013.godine.

Zapisnik pripremila,

Dženan Kajević

Zapisnik ovjerava,

Sekretar Ministarstva

Mersudin Gredić